

CVIKY PRO DŮSTOJNÍKY GRANÁTNICKE A ŘADOVÉ **PĚCHOTY**

Jakmile má jednotka vyrukovat k přehlídce, pochodu, atp., musí důstojníci svědomitě zkontrolovat, zda jsou vojíni pěkně ustrojeni, řádně oblečeni a veškerá jejich strůj, zvláště pak zbraně, je čistá a vyleštěná. Čím častěji bude důstojník vojíny prohlížet a chyby, či neupravenost jim vytýkat, tím dříve je uvykne držet se ve stálé čistotě a ti potom začnou tak činit sami od sebe. Toto je jednou z největších ctností vojáka.

Když jednotka nastupuje a je seřazována, uchopí důstojníci své zbraně a staví se ke svým oddílům, očekávají povely nadřízených. Důstojníci musí stejně jako vojíni všechna tempa se spontony, píkami a puškami provádět zčerstva a náležitými pauzami je řádně oddělovat.

Aby všechny pohyby byly vykonány zároveň, je nutno při přehlídce hledět na křidelního důstojníka (který při této příležitosti učiní nepozorovaně krok vpřed a po provedení cviku se opět vrátí). Při přehlídkách mají důstojníci zbraně vždy u nohy, má-li se však pochodovat, uchopí zbraně do ponosu (In die Ballanz).

V bitevním pořádku mají zbraně ve vysokém ponosu (Das Gewehr hoch an die rechte Seiten). Pokud mužstvo postaví zbraně k noze, musí i důstojníci učinit stejně. Má-li se pochodovat a je veleno na rámě zbraň, zvednou důstojníci zbraně do vysokého ponosu a nesou je tak dlouho, dokud je pochodováno v bitevním pořádku. Je-li opět veleno postavit zbraně k noze, musí tak provést společně s vojíny. Důstojníci granátníků, mají bodák na pušce nasazen vždy.

Rukuje-li jednotka bez praporů a praporečníci (Fähndrichs) jsou přítomni, uchopí své píky (Springstock) a staví se s ostatními důstojníky na linii poručíků, na místa nižších důstojníků, kteří jsou v tu dobu nepřítomni.

Všechna slova povelů má hlasitě, zřetelně, pomalu a poslední slovo zvláště silně vyslovit, aby všichni rozuměli. Slova povelů nesmí být měněna, krácena, nebo prodlužována, nýbrž veleno jak je předepsáno, aby mužstvo nebylo mateno.

Když má důstojník zavelet a stojí v prvním řadu na křídle v bitevním pořádku, nebo před prvním řadem v přehlídkovém postavení, nebo také před stráží, či jiným postem, učiní pouze obrat vpravo, nebo vlevo v bok. Má-li zbraň u nohy, musí ji při obratu přenést na místo, odkud bude velet a následně opět postavit na zem.

V bitevním pořádku se zbraní ve vysokém ponosu se pouze otočí. V této pozici zůstává tak dlouho, dokud nebude jeho povel mužstvem vykonán. Po té se opět otočí do původního směru. Při postupu vpřed (Avanciren), pochodech, zatáčení apod., musí důstojník na své mužstvo, k němuž je přiřazen a jež vede neustále dohlížet. Musí také vždy, ať při výcviku, nebo při všech pochodech a pohybech, držet s mužstvem stejný krok i chůzi. Když je pochodováno v přehlídkové sestavě, pochodují důstojníci před středy svých jednotek ve vzdálenosti tolika kroků, jako stáli při přehlídce na místě. Pochoduje-li se, v bitevním pořádku po četách (Pelotons), či půl divisionech (halb Divisions), zůstávají v prvním řadu na křídle, kam jsou přiděleni.

Vzdání pocty na místě, stejně jako za pochodu, se zbraní, nebo kloboukem, započíná, jakmile se zdravená osoba přiblíží na šest kroků. Odzdravení je provedeno, jakmile se zdravená osoba vzdálí na tři kroky od důstojníka. Je-li více důstojníků vedle sebe, či za sebou, musí být všechna tempa prováděna zároveň. Za pochodu bude s každým krokem provedeno jedno tempo.

Cviky s partyzánou a píkou

Stellung des Fuisillier Officiers mit der Partisan und Springstock

(str. 20, č. 1)

(základní postoj s partyzánou a píkou na místě)

Důstojník drží tělo i hlavu vzpřímeně. Hlava je natočena mírně vpravo. Klobouk nad levým okem, podpatky píd' od sebe. Pravá ruka drží partyzánu tak daleko od těla, jak to ruka nenuceně dovolí, přičemž palec je ve výši levého oka. Plocha čepele partyzány je vždy natočena vpřed, botka je na úrovni špiček bot. Levá ruka visí volně u levého boku.

Stellung des Fuisillier Officiers mit der Partisan und Springstock

(str. 20, č. 1)

(základní postoj s partyzánou a píkou za pochodu)

Důstojník drží tělo i hlavu vzpřímeně. Hlava je natočena mírně vpravo. Klobouk nad levým okem. Pravá ruka drží partyzánu v ponosu na šířku dlaně od pravého stehna, ostří čepele směřuje kolmo k zemi a spodní botka je o něco níže, než čepel. Levá ruka visí volně u levého boku.

Ordinaire Salutirung vor der übrigen Generalität, Staabs Officiers und anderen (str. 27, č. 6)

(prosté vzdání pocty před generalitou, štábními důstojníky a jinými)

Praesentirt

[presentyrt – k poctě zbraň]

1. levá ruka smekne klobouk a přiloží k levému stehnu, zároveň důstojník otáčí hlavu a hledí na zdravenou osobu (za pochodu tak učiní s vykročením levé nohy)

Herstellung (str. 27, č. 7) (mužstvu je veleno na rámě, k noze, apod.)
[do původní pozice]

1. levá ruka nasadí klobouk a vrátí se k levému boku, zároveň důstojník otáčí hlavu do původního směru (za pochodu tak učiní s vykročením pravé nohy)

Výchozí poloha – Beim Fuss

Partisan hoch an die rechte Seiten (str. 28, č. 8)

[partyzan hoch an dý rechte zajtn – partyzánu do vysokého ponosu]

1. pravá ruka sjede po ratišti o píd' dolů a přenese partyzánu před tělo tak, aby palec byl ve výši levého oka, zároveň levá ruka uchopí ratiště pod pravou a něco pod středem ratiště, obě ruce drží partyzánu na šířku dlaně před tělem
2. levá ruka zdvihne partyzánu a opře ji o pravé rameno, zároveň pravá ruka přehmátne na ratišti dolů, na šířku dlaně nad železnou botku, a uchopí ratiště mezi ukazovák a prsteník
3. levá ruka se vrátí k levému boku

Beim Fuss (str. 29, č. 9)

[bajm fus – k noze zbraň]

1. levá ruka uchopí ratiště u pravého ramene, loket je vodorovně
2. obě ruce odtáhnou partyzánu od těla, levá ruka stáhne partyzánu dolů a drží ji na šířku dlaně od těla, zároveň pravá ruka přehmatává nad levou tak, aby zvednutý palec byl ve výši levého oka
3. pravá ruka postaví partyzánu na zem a vyjede po ratišti o píd' vzhůru, levá ruka se vrátí k levému boku; loket pravé ruky je nenuceně ohnut, palec je ve výši pravého oka

Zum Gebett (str. 30, č. 10)

[cum gebet – k modlitbě]

1. pravá ruka sjede dolů, přibližně na polovinu ratiště, otočí partyzánu čepelí dolů a postaví ji na šířku dlaně od pravé nohy
2. zaklekne na pravé koleno tak, aby podpatek levé boty byl zároveň s kolenem pravé nohy, partyzánu drží stále botkou vzhůru
3. levá ruka smekne klobouk a položí ho na levé koleno, tělo i hlava zpříma

Auf vom Gebett (str. 30, č. 11)

[auf fom gebet – vstát z kleku]

1. levá ruka nasadí klobouk a vrátí se na levé koleno
2. vstane a vrátí pravou nohu vedle levé, levá ruka se vrátí k levému boku, partyzána je stále čepelí postavena na zemi
3. pravá ruka otočí partyzánu čepelí vzhůru, postaví ji na předepsanou vzdálenost na zem a vyjede po ratišti nahoru do takové výšky, aby palec byl ve výši pravého oka

Je-li blátivo, nebo prší, důstojník k modlitbě nezaklekává, nýbrž:

Stellt euch zum Gebett

[štelt ojch cum gebet – k modlitbě]

1. pravá ruka sjede dolů, přibližně na polovinu ratiště, otočí partyzánu čepelí dolů a postaví ji na šířku dlaně od pravé nohy
2. pravá noha s propnutým kolenem ukročí krok za levou, podpatek za podpatek, tělo zpříma
3. levá ruka smekne klobouk a spustí jej nad koleno na levé stehno, kam až ruka nenuceně dovolí, hlava se trochu skloní

Auf vom Gebett

[auf fom gebet]

1. narovná se hlava, levá ruka nasadí klobouk a vrátí se k levému boku
2. pravá noha se vrátí vedle levé
3. pravá ruka otočí partyzánu čepelí vzhůru, postaví ji na predepsanou vzdálenost na zem a vyjede po ratišti nahoru do takové výšky, aby palec byl ve výši pravého oka

In die Ballanz (str. 36, č. 16)

[in dý balanc – v ponos zbraň]

1. pravá ruka přenesení partyzánu před tělo tak, aby palec byl ve výši levého oka, zároveň levá ruka uchopí ratiště ve středu délky, obě ruce drží partyzánu na šířku dlaně před tělem
2. pravá ruka přehmátne na ratišti o píd' dolů (píd' nad levou) a vytáhne partyzánu do takové výšky, aby palec byl ve výši levého oka
3. levá ruka pustí ratiště a pravá s partyzánou klesne do ponosu

Beim Fuss (str. 38, č. 19)

[bajm fus – k noze zbraň]

1. pravá ruka zvedne partyzánu před tělo, zároveň levá ruka uchopí ratiště píd' pod pravou, obě ruce tak drží partyzánu píd' před tělem, palec pravé ruky je ve výši levého oka
2. levá ruka stáhne partyzánu o píd' dolů, pravá uchopí ratiště o píd' výše, palec stále ve výši levého oka
3. pravá ruka postaví partyzánu na zem, levá ruka se vrátí k levému boku, loket je nenuceně ohnut, palec je ve výši pravého oka

Cviky s puškou

Stellung des Grenadier Officers mit Gewehr

(str. 20, č. 1)

(základní postoj s puškou na místě)

Důstojník drží tělo i hlavu vzpřímeně. Hlava je natočena mírně vpravo. Klobouk je nasazen špicí nad levým okem. Podpatky jsou píd' od sebe. Pravá ruka drží pušku tak daleko od těla, jak to ruka nenuceně dovolí, vztyčený palec je položen při ústí hlavně, ta směřuje nazad a špice kolby je zároveň se špičkami bot. Levá ruka visí volně u levého boku.

Stellung des Grenadier Officers mit Gewehr

(str. 20, č. 1)

(základní postoj s puškou za pochodu)

Důstojník drží tělo i hlavu vzpřímeně. Hlava je natočena mírně vpravo. Klobouk je nasazen špicí nad levým okem. Pravá ruka drží pušku v ponosu a na šířku dlaně od pravého stehna, kolba je o něco níže, než hlaveň. Levá ruka visí volně u levého boku.

Ordinaire salutirung vor der übrigen Generalität, Staabs Officiers und anderen (str. 27, č. 6)

(prosté vzdání pocty před generalitou, štábními důstojníky a jinými)

Praesentirt

[presentyrt – k poctě zbraň]

1. důstojník přiloží levou ruku naplocho zepředu k čepici a zároveň otáčí hlavu a hledí na zdravenou osobu
(za pochodu tak učiní s vykročením levé nohy)

Herstellung (str. 27, č. 7) (mužstvu je veleno na rámě, k noze, apod.)
[do původní pozice]

1. levá ruka se vrací k levému boku, zároveň důstojník otáčí hlavu do původního směru
(za pochodu tak učiní s vykročením pravé nohy)

Výchozí poloha – Beim Fuss

Gewehr hoch an die rechte Seiten (str. 28, č. 8)

[gevér hoch an dý rechte zajtn – zbraň do vysokého ponosu]

1. pravá ruka zvedá zbraň do výše tak, aby palec pravé ruky byl na úrovni levého oka, zároveň levá ruka uchopí zbraň v její půli, obě ruce drží zbraň na píd' od těla

2. levá ruka zvedá zbraň do výše a přikládá k rameni, zároveň pravá ruka pouští ústí hlavně a přehmatává na krček pažby tak, aby palec ležel shora na lučíku, ukazovák na krčku pažby pod lučíkem a zbylé tři prsty z druhé strany krčku pažby pod kohoutem; obě ruce tisknou zbraň šrouby protizámkové desky ze strany ke stehnu a hlaveň k pravému rameni
3. levá ruka se vrací k levému boku

Beim Fuss (str. 29, č. 9)
[bajm fus – k noze zbraň]

1. levá ruka uchopí zbraň u pravého ramene, loket je vodorovně
2. levá ruka spouští zbraň dolů, pravá zároveň přehmatává na ústí hlavně tak, aby vztyčený palec byl na úrovni levého oka; puška je držena na šíři dlaně od těla
3. levá ruka pouští zbraň a vrací se k levému boku, pravá zároveň přenáší zbraň na pravou stranu a staví ji na předepsanou vzdálenost na zem; palec je přiložen při ústí hlavně

Zum Gebett (str. 30, č. 10)
[cum gebet – kleknout k modlitbě]

1. pravačka sjede po zbrani dolů, kam až ruka nenuceně dovolí, zvedá zbraň ze země a otáčí hlavní a bodákem dolů před špici pravé boty; palec je vztyčen a položen na hlavní, zámek pod pravou paží a kolba směřuje šikmo vzhůru za tělem
2. důstojník zaklekává mírně nazad na pravé koleno, jež se dostává na úroveň podpatku levé boty
3. důstojník přiloží levou ruku naplocho zepředu k čepici

Auf vom Gebett (str. 30, č. 11)
[auf fom gebet – vstát z kleku]

1. levá ruka klesne zpět na levé koleno
2. důstojník vstává z kleku a vrací pravou nohu vedle levé; levačka se vrací k levému boku
3. pravá ruka otočí zbraň ústím hlavně vzhůru, postaví ji na pravou stranu na předepsanou vzdálenost na zem a vyjede po zbrani nahoru, až se palec ocitne na úrovni ústí hlavně

Je-li blátivo, nebo prší, důstojník k modlitbě nezaklekává, nýbrž:

Stellt euch zum Gebett
[štelt ojch cum gebet – k modlitbě]

1. pravačka sjede po zbrani dolů, kam až ruka nenuceně dovolí, zvedá zbraň ze země a otáčí hlavní a bodákem dolů před špici pravé boty; palec je vztyčen a položen na hlavní, zámek pod pravou paží a kolba směřuje šikmo vzhůru za tělem
2. pravá noha s propnutým kolenem ukročí krok za levou, podpatek za podpatek, tělo zpřímá

3. důstojník přiloží levou ruku naplocho zepředu k čepici, hlava se trochu skloní

Auf vom Gebett

[auf fom gebet]

1. hlava se zvedne, levá ruka se vrací k levému boku
2. pravá noha se vrátí vedle levé
3. pravá ruka otočí zbraň ústím hlavně vzhůru, postaví ji na pravou stranu na předepsanou vzdálenost na zem a vyjede po zbrani nahoru, až se palec ocitne na úrovni ústí hlavně
(je-li zbraň v poloze **Verdekt**, první dobu cviku k modlitbě se vyčká a pokračuje se až druhou dobou, stejně tak není cvičena třetí doba cviku od modlitby)

In die Ballanz (str. 36, č. 16)

[in dý balanc – v ponos zbraň]

1. pravá ruka zvedá zbraň do výše tak, aby palec pravé ruky byl na úrovni levého oka, zároveň levá ruka uchopí zbraň v její půli, obě ruce drží zbraň na píď od těla
2. levá ruka zvedá zbraň do výše, až se palec levé ruky ocitne na úrovni levého oka, zároveň pravačka přehmatává a uchopí zbraň pod levou rukou nad zámkem
3. levá ruka pustí zbraň a pravá s puškou klesne do ponosu

Verdekt (str. 37, č. 17)

[frdekt – skryt zbraň před deštěm]

1. pravá ruka zvedá zbraň před tělo do výše tak, aby palec pravé ruky byl zároveň s levým okem, a otáčí zbraň hlavní dopředu, zároveň levá ruka uchopí zbraň pod zámkem za krček pažby; obě ruce drží pušku ústím hlavně přímo vzhůru a na píď od těla
2. levá ruka pouští krček pažby a pravačka nechává pušku klesnout ústím hlavně dolů, zároveň levačka přehmatává pod pravou ruku a obě ruce umísťují zbraň lučíkem pod levou paži tak, aby ústí hlavně směřovalo šikmo k zemi a kolba za tělem šikmo vzhůru
3. pravá ruka se vrací k pravému boku

In die Ballanz (str. 38, č. 18)

[in dý balanc – v ponos zbraň]

1. pravá ruka přehmátne klouby prstů pod levou paži k protizámkové desce
2. pravá ruka uchopí zbraň nad zámkem, zvedá ji ústím hlavně přímo vzhůru a otáčí hlavní proti obličejí, až se vztyčený palec pravé ruky ocitne na úrovni levého oka, zároveň levačka přehmatává a uchopí krček pažby; obě ruce drží zbraň na píď od těla
3. levá ruka pustí zbraň a pravá s puškou klesne do ponosu

Beim Fuss (str. 38, č. 19)

[bajm fus – k noze zbraň]

1. pravá ruka zvedá zbraň do výše tak, aby palec pravé ruky byl zároveň s levým okem, zároveň levá ruka uchopí zbraň v její půli; obě ruce tak drží pušku na píd' od těla
2. levá ruka stáhne zbraň dolů a pravačka uchopí zbraň u ústí hlavně tak, aby vztyčený palec byl zároveň s levým okem
3. levá ruka pouští zbraň a vrací se k levému boku, pravá zároveň přenáší zbraň na pravou stranu a staví ji na předepsanou vzdálenost na zem; palec je přiložen při ústí hlavně

Verdekt (str. 39, č. 20)

[frdekt – skrýt zbraň před deštěm]

1. pravá ruka zvedá zbraň před tělo do výše tak, aby palec pravé ruky byl na úrovni levého oka, zároveň levá ruka uchopí zbraň o něco níže, než je střed; obě ruce drží pušku hlavní od těla
2. levá ruka otáčí zbraň ústím hlavně dolů, zároveň pravá ruka se vztyčeným palcem přehmatává pod zámek a obě ruce umísťují zbraň lučíkem pod levou paži tak, aby ústí hlavně směřovalo šikmo k zemi a kolba za tělem šikmo vzhůru
3. pravá ruka se vrací k pravému boku

Beim Fuss (str. 40, č. 21)

[bajm fus – k noze zbraň]

1. pravá ruka přehmátne klouby prstů pod levou paži k protizámkové desce
2. levá ruka zvedá zbraň ústím hlavně přímo vzhůru a otáčí ji hlavní proti obličejí, zároveň nechává zbraň klesnout dolů, pravačka uchopí zbraň u ústí hlavně tak, aby palec pravé ruky byl na úrovni levého oka; obě ruce drží zbraň na píd' od těla
3. levá ruka pouští zbraň a vrací se k levému boku, pravá zároveň přenáší zbraň na pravou stranu a staví ji na předepsanou vzdálenost na zem; palec je přiložen při ústí hlavně

Výchozí poloha – Gewehr hoch an die rechte Seiten**Verdekt** (str. 40, č. 23)

[frdekt – skrýt zbraň před deštěm]

1. levá ruka uchopí zbraň nad zámkem, obě ruce pušku zvedají, otáčí hlavní od těla a přenáší na levou stranu lučíkem na píd' od těla tak, aby palec pravé ruky byl položen na šroubu zámkové desky, dolní hrana dlaně levé ruky se dotýkala pera a vztyčený palec levé ruky byl zároveň s levým okem
2. obě ruce umísťují zbraň lučíkem pod levou paži tak, aby ústí hlavně směřovalo šikmo k zemi a kolba za tělem šikmo vzhůru
3. pravá ruka se vrací k pravému boku

Cviky s kordem

Stellung des Officiers mit Degen

(základní postoj s kordem v přehlídkovém postavení na místě i za pochodu)

Důstojník drží tělo i hlavu vzpřímeně. Hlava je natočena mírně vpravo. Klobouk nad levým okem, podpatky píd' od sebe. Pravá ruka, svírající rukojeť kordu, je položena na pravé kapse vesty, koš směřuje od těla. Levá ruka drží čepel píd' od konce na úrovni levého ramene. Oba lokty jsou přimknuty k tělu.

Stellung des Officiers mit Degen

(základní postoj s kordem v bitevním postavení na místě i za pochodu)

Důstojník drží tělo i hlavu vzpřímeně. Hlava je natočena mírně vpravo. Klobouk nad levým okem, podpatky píd' od sebe. Pravá ruka, svírající rukojeť kordu, je nenuceně spuštěna k pravému boku, koš směřuje od těla, čepel se opírá o pravé rameno na šířku dlaně od hlavy, levá ruka je volně u levého boku.

Ordinaire salutirung vor der übrigen Generalität, Staabs Officiers und anderen

(prosté vzdání pocty před generalitou, štábními důstojníky a jinými)

Praesentirt

[presentyrt – k poctě zbraň]

1. pravá ruka zvedá kord do výše a otáčí jej záštitou doleva, zároveň palec přehmatává na kříž záštity; pravá ruka je vzdálena na pěst od obličeje, palec pravé ruky ve výši levého oka
 2. pravá ruka je spuštěna k pravému boku tak, aby se záštita nacházela pod pravou kapsou vesty, zároveň otáčí hlavu a hledí na zdravenou osobu; čepel kordu je vodorovně
- (za pochodu učiní důstojník s vykročením levé nohy 1. dobu, s vykročením pravé potom 2. dobu popsaného cviku)

Herstellung (mužstvu je veleno na rámě, k noze, apod.)

[do původní pozice]

1. pravá ruka zvedá kord do výše a otáčí jej záštitou doleva, zároveň palec přehmatává na kříž záštity; pravá ruka je vzdálena na pěst od obličeje, palec pravé ruky ve výši levého oka
2. pravá ruka stahuje kord dolů a umísťuje jej do předepsané polohy (šikmo před tělo při přehlídce, nebo k pravému rameni v bitevním postavení) (za pochodu učiní důstojník s vykročením pravé nohy 1. dobu, s vykročením levé potom 2. dobu popsaného cviku)

pozn.: má-li se pokleknout k modlitbě, první doba cviku **Praesentirt** zůstává, ve druhé době bude zakleknuto a kord zároveň spuštěn hrotem

čepele až na zem, ve třetí sejmout klobouk, obráceným postupem důstojník zaujme původní pozici; prší-li, nebo je blátivo, důstojník nezaklekává, nýbrž pouze ukročí pravou nohou krok za levou, podpatek za podpatek a po sejmutí klobouku skloní hlavu, ostatní tempa zůstávají stejná, obráceným postupem bude zaujata původní pozice

pídř - 19,92 cm

šířka dlaně - 7,968 cm

- způsob uchopení klobouku - levá ruka uchopí přední roh klobouku tak, aby ukazovák byl v přední špici a ostatní prsty přimknuty po obou stranách zvednutých bočnic -